

Til Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

Parlamentariske aspekter ved arbejdet som borgmester i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

Dette notat beskriver borgmesterens formelle kompetence set i forhold til udvalget og forvaltningen tegnet ved direktionen.

Det følger af § 64a i lov om kommunernes styrelse (KSTL), at udvalgsformændene i Københavns Kommune betegnes borgmestre og at formanden for Borgerrepræsentationen betegnes overborgmester. Hvor der i det nedenstående gengives lovtekster med ordet udvalgsformand, sidestilles denne altså med borgmester.

Borgmesterens kompetence er beskrevet i:

1. Lovgivningen, særligt KSTL §§20, 22, 64a og 65
2. Kommunens styrelsesvedtægt
3. Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets forretningsorden
4. Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets delegationsbestemmelser.

Ad. 1

Lovgivningen:

Særligt 4 bestemmelser i KSTL har direkte betydning for borgmesterens arbejde. Der er tale om bestemmelserne §§ 20, 22, 64a og 65.

KSTL § 20 omhandler udvalgenes mødevirksomhed. Bestemmelsen beskriver, at udvalgene afholder deres virksomhed i møder og at udvalgene er beslutningsdygtige, når mindst halvdelen af medlemmerne er til stede. Kravet om, at der skal være flertal ved beslutninger fremgår også heraf. Af bemærkningerne til § 20 fremgår det tillige:

- At udvalgenes møder er lukkede
- At den udsendte dagsorden har karakter af forslag til dagsorden, da det er udvalget, der fastlægger den endelige dagsorden.

§ 22 omhandler udvalgenes formænd. Det fremgår heraf, at formanden ”forbereder, indkalder og leder udvalgets møder og drager omsorg for, at dets beslutninger indføres i beslutningsprotokollen”. I praksis er det naturligvis forvaltningen, som sender dagsorden til udvalget, men det kan kun ske efter borgmesterens godkendelse af

dagsorden. Borgmesteren kan ikke bestemme sagernes materielle indhold, men har pligt til at sikre, at sagerne er oplyst tilstrækkeligt til at udvalget kan træffe en kvalificeret beslutning.

Af bemærkningerne til § 22 fremgår det i øvrigt:

- At udvalget i forretningsordenen kan fastlægge retningslinjer for udvalgsformandens forberedelse af udvalgs møderne, herunder regler for udarbejdelse af udkast til dagsordener. Det er for eksempel sket i forretningsordenens § 6 der fastsætter, at dagsordenen skal udsendes til udvalgsmedlemmerne senest 4 hverdage før mødet.
- At det er sædvanligt, at forvaltningschefen drøfter sagerne igennem med udvalgsformanden inden udvalgs mødet og gennemgår en eventuel sagsfremstilling og indstilling.
- At udvalgsformanden efter loven ikke har nogen kompetence til at bestemme indholdet af de beslutninger, der træffes af forvaltningen, herunder forvaltningens indstillinger.
- At udvalgsformanden ikke kan pålægge forvaltningen at afgive indstillinger med et bestemt indhold til udvalget eller i øvrigt sætte sin indstilling i stedet for forvaltningens.
- At udvalgsformandens adgang til at afgøre sager efter KSTL § 22, stk. 2 må anses for at være meget begrænset. Beslutningen skal være uopsættelig og alle udvalgsmedlemmer skal antages at ville stemme for, før bestemmelsen kan bruges.
- At hvis formanden ønskes tillagt kompetence ud over den, der fremgår af loven, kan dette i et vist omfang ske ved delegation. Denne fastsættes i udvalgets delegationsbestemmelser.

Styreform:

Københavns Kommunes styreform er den såkaldte mellemstyreform med delt administrativ ledelse. Det er KSTL §§ 64a, stk. 3 og 65, der tillader valg af denne styreformmodel.

Styreformen betyder i praksis, at borgmesteren er øverste daglige leder af den del af kommunens administration, som hører under forvaltningens ressort og at borgmesteren er født medlem af Økonomiudvalget.

Øverste daglige leder:

At den øverste daglige ledelse er delt mellem borgmesteren og udvalgsformændene, indebærer, at også de forpligtigelser, der ellers normalt kun påhviler kommunalbestyrelsens formand (overborgmesteren) også påhviler udvalgsformanden (borgmesteren).

Det betyder:

- At borgmesteren er ansvarlig for, at udvalgets beslutninger føres ud i livet.
- At borgmesteren sørger for, at ingen udgift afholdes eller indtægt oppebæres uden fornøden bevilling.
- At der i styrelsesvedtægten kan fastsættes nærmere regler om borgmesterens opgaver.
- At udvalget og borgmesteren skal meddele kommunalbestyrelsen de oplysninger, denne forlanger, og at de – med de begrænsninger, der er fastsat i lovgivningen – i enhver henseende er undergivet kommunalbestyrelsens beslutninger.

Det skal i øvrigt bemærkes, at borgmestrenes kompetence med hensyn til den administrative ledelse ikke vedrører det materielle indhold i forhold til sagerne under det stående udvalgs kompetenceområde. Det materielle indhold er en del af den umiddelbare forvaltning, og varetages dermed af det stående udvalg. Såfremt borgmesteren er uenig med hensyn til det materielle indhold af forvaltningens indstillinger til det stående udvalg, har borgmesteren ingen indholdsmæssige beføjelser i forhold til den pågældende indstilling.

Borgmesteren har således nok ansvaret for, at forvaltningen fungerer, men ingen reel beføjelse til selv at ændre meget. Det er udvalget, der som udgangspunkt har beføjelsen og al kompetence. Denne har udvalget fået delegeret fra Borgerrepræsentationen. Udvalget delegerer herefter igen kompetence til forvaltningen og borgmesteren, men delegationen til sidstnævnte er begrænset (se delegationsfortegnelse). Borgmesteren har således i teorien heller ingen beføjelser over for forvaltningen. Hvis denne mener, at direktionen bør handle i en bestemt sag – eller handle på en bestemt måde – og dette strider mod direktionens ønske, er borgmesterens eneste mulighed at anmode udvalget om at pålægge direktionen at handle. Da det er udvalget, der har givet forvaltningen dens kompetence, er det alene udvalget, der kan pålægge forvaltningen at handle på en bestemt måde. Borgmesteren kan dog naturligvis kræve notater og diverse informationer med henblik på at kunne undersøge, om forvaltningen fungerer hensigtsmæssigt.

Som et eksempel på at forvaltningen fungerer, kan nævnes, at sagsbehandlingen er i orden. Det betyder konkret, at borgmesteren eksempelvis skal sørge for, at der er tilstrækkeligt kvalificeret personale til at løse opgaverne, at personalet behandler borgerne i overensstemmelse med gældende sagsbehandlingsregler og i overensstemmelse med kommunens værdigrundlag. Hvis borgmesteren modtager en klage over sagsbehandlingen, vil han/hun

kunne foretage en konkret vurdering af, hvilke relevante undersøgelser af de forhold der klages over, der skal iværksættes.

Borgmesteren har derimod ikke bemyndigelse til at træffe afgørelser om ydelser til den enkelte borger eller til at ændre forvaltningens afgørelser.

Ad. 2

Kommunens styrelsesvedtægt:

Københavns kommune vedtager ved hver ny samling sin styrelsesvedtægt. Heri sættes rammerne for kommunens styrelse, herunder valg af styreform og hvor mange stående udvalg kommunen nedsætter i den kommende periode. Det er også i styrelsesvedtægten, at ressortområderne for de enkelte udvalg fastlægges.

De overordnede regler for kommunens styrelse er beskrevet i KSTL, og styrelsesvedtægten skal skrives i overensstemmelse med denne.

Ad. 3

Beskæftigelses og Integrationsudvalgets forretningsorden:

Det fremgår af KSTL § 20, stk. 3, 1. pkt., at udvalgene selv fastsætter deres forretningsorden. Indenrigsministeriet har udsendt en ”normalforretningsorden”, men denne er kun vejledende. Et udvalg eller en kommunalbestyrelse kan således fastsætte sin egen forretningsorden, så længe reglerne i KSTL og forvaltningsloven er iagttaget.

Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets forretningsorden beskriver både regler, der under alle omstændigheder er bindende efter reglerne i KSTL – for eksempel, at udvalgets møder er lukkede – og de beføjelser, der tilkommer formanden med hensyn til den rent praktiske mødeledelse.

Ad. 4

Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets delegationsfortegnelse:

Når Borgerrepræsentationen vedtager sin styrelsesvedtægt, fastsætter de samtidig udvalgenes ressortområde. I dag fremgår Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets kompetence således af styrelsesvedtægtens § 20. De opgaver, der varetages af Beskæftigelses- og Integrationsudvalget i henhold til porteføljen i styrelsesvedtægtens § 20, har hjemmel i den til enhver tid gældende lovgivning.

For at sikre en hurtig og effektiv ekspedition af sagerne, er det fast praksis, at Beskæftigelses- og Integrationsudvalget delegerer

kompetence til henholdsvis borgmester og forvaltning. Dette sker på udvalgets konstituerende møde.